

พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

Oct 16, 2026 · @ www.filedeedee.com

1. ภาพรวมของกฎหมาย

พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 คือกฎหมายแม่บทของการบริหารงานบุคคลข้าราชการพลเรือนสามัญ มีทั้งหมด 139 มาตรา แบ่งเป็น 5 ลักษณะ กับบทเฉพาะกาล

รายการ	ข้อเท็จจริง
วันที่ให้ไว้	23 มกราคม 2551
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	25 มกราคม 2551 (เล่ม 125 ตอนที่ 22 ก)
วันใช้บังคับ (มาตรา 2)	วันถัดจากวันประกาศ คือ 26 มกราคม 2551
ผู้รักษาการ (มาตรา 5)	นายกรัฐมนตรี
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ	พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี
ตราโดยคำแนะนำของ	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กฎหมายที่ยกเลิก (มาตรา 3)	พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขที่ 2 (2537), 3 (2538), 4 (2544)
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

ข้อยกเว้นเรื่องวันใช้บังคับ

แม้ทั้งฉบับใช้บังคับวันถัดจากวันประกาศ แต่มาตรา 131 กำหนดว่าลักษณะ 4 (ข้าราชการพลเรือนสามัญ) และลักษณะ 5 (ข้าราชการพลเรือนในพระองค์) ยังไม่ใช้บังคับจนกว่า ก.พ. จะจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเสร็จและประกาศ ระหว่างนั้นให้ใช้ พ.ร.บ. 2535 กับบัญชีเงินเดือนตาม พ.ร.บ. เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. 2538 ไปพลางก่อน

- ก.พ. ต้องประกาศให้เสร็จภายใน 1 ปีนับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
- ระบบแห่งตำแหน่งใหม่เริ่มใช้จริงวันที่ 11 ธันวาคม 2551
- ผู้บังคับบัญชาต้องสั่งแต่งตั้งข้าราชการเข้าตำแหน่งใหม่ภายใน 30 วันนับแต่ ก.พ. ประกาศ

เหตุผลในการประกาศใช้

พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ปรับปรุงกฎหมายข้าราชการพลเรือนสาระของการปฏิรูปมี 4 เรื่องหลัก:

1. ปรับบทบาท ก.พ. จากเดิมที่เป็นทั้ง "ผู้จัดการงานบุคคล ผู้พิทักษ์ระบบคุณธรรม และผู้จัดโครงสร้างส่วนราชการ" ให้เหลือเพียง "ผู้จัดการงานบุคคลของฝ่ายบริหาร" ไม่ซ้ำซ้อนกับ ก.พ.ร.

2. แยกบทบาทพิทักษ์ระบบคุณธรรมไปให้ ก.พ.ค. ซึ่งตั้งขึ้นใหม่
3. เปลี่ยนระบบตำแหน่งจากระบบซี (ระดับ 1–11) เป็น 4 ประเภทตำแหน่ง จำแนกตามกลุ่มลักษณะงาน
4. **กระจายอำนาจ** การบริหารทรัพยากรบุคคลให้ส่วนราชการเจ้าสังกัด เช่น อ.ก.พ.กระทรวงกำหนดตำแหน่งเองได้

ฉบับแก้ไขที่ควรรู้

ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562 แก้ไขมาตรา 100 และเพิ่มมาตรา 100/1 เรื่องการดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่ถูกจากราชการไปแล้ว: กรณีถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีอาญาหลังออกจากราชการ ต้องเริ่มสอบสวนภายใน 1 ปีนับแต่วันออก และสั่งลงโทษให้เสร็จภายใน 3 ปีนับแต่วันออก ([กรมพัฒนาที่ดิน](#)) — ตัวบทฉบับเดิมกำหนดเพียง 180 วัน ข้อสอบเก่าบางชุดยังใช้ตัวเลขนี้

ข้อควรระวัง: ก่อนจำหน่ายเอกสาร ควรตรวจตัวบทฉบับรวมแก้ไขล่าสุดจากเว็บสำนักงาน ก.พ. หรือ กฤษฎีกาอีกครั้ง โดยเฉพาะมาตรา 100 และบัญชีเงินเดือนท้าย พ.ร.บ.

2. โครงสร้างของ พ.ร.บ.

จำโครงสร้างนี้ได้จะเป็นแนวในการทำข้อสอบ "เรื่องนี้อยู่หมวดไหน/มาตราใด" ได้ทันที

ส่วน	ชื่อ	มาตรา
บทนำ	ชื่อ วันใช้บังคับ การยกเลิก นิยาม ผู้รักษาการ	1–5
ลักษณะ 1	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)	6–23
ลักษณะ 2	คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.)	24–33
ลักษณะ 3	บททั่วไป	34–41
ลักษณะ 4	ข้าราชการพลเรือนสามัญ	42–126
— หมวด 1	การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ	42–43
— หมวด 2	การกำหนดตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง	44–51
— หมวด 3	การสรรหา การบรรจุ และการแต่งตั้ง	52–71
— หมวด 4	การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจ	72–77
— หมวด 5	การรักษาจรรยาข้าราชการ	78–79
— หมวด 6	วินัยและการรักษาวินัย	80–89
— หมวด 7	การดำเนินการทางวินัย	90–106

— หมวด 8	การออกจากราชการ	107-113
— หมวด 9	การอุทธรณ์	114-121
— หมวด 10	การร้องทุกข์	122-125
— หมวด 11	การคุ้มครองระบบคุณธรรม	126
ลักษณะ 5	ข้าราชการพลเรือนในพระองค์	127
บทเฉพาะกาล	การเปลี่ยนผ่านจากกฎหมายเดิม	128-139

นิยามสำคัญ (มาตรา 4)

- **ข้าราชการพลเรือน** — บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตาม พ.ร.บ. นี้ ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน
- **ข้าราชการฝ่ายพลเรือน** — ข้าราชการพลเรือน และข้าราชการอื่นในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือนตามกฎหมายของข้าราชการประเภทนั้น (ความหมายกว้างกว่า "ข้าราชการพลเรือน")

13. เก่งข้อสอบ 25 ข้อ พร้อมเฉลย

ข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ตามรูปแบบการสอบภาค ข ทุกข้ออ้างอิงมาตราไว้ในเฉลยเพื่อกลับไปทบทวนได้

1. ผู้ใดมีอำนาจกำหนดว่าส่วนราชการจะมีตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทใด สายงานใด ระดับใด และจำนวนเท่าใด

- ก. ก.พ.
- ข. ก.พ.ร.
- ค. อ.ก.พ.กระทรวง
- ง. ปลัดกระทรวง
- เฉลย ค. มาตรา 47 ให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ.กระทรวงกำหนด ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด

2. ข้อใด ไม่ใช่ กรรมการโดยตำแหน่งใน ก.พ.

- ก. ปลัดกระทรวงการคลัง
- ข. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
- ค. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ง. เลขาธิการ ก.พ.ร.
- เฉลย ง. มาตรา 6 กรรมการโดยตำแหน่งมี 3 คนตามข้อ ก-ค ส่วนเลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

เลขานุการ

แหล่งอ้างอิง

- [พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ฉบับราชกิจจานุเบกษา \(สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ\)](#) — ตัวบทเต็มทุกมาตรา
- [จุลสารข่าววินัย กรมพัฒนาที่ดิน ฉบับที่ 1/2568](#) — มาตรา 100 และ 100/1 ตามฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562
- [กรมสรรพากร: กฎหมายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล](#) — รายชื่อฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558
- [กรมสรรพากร: การโอนเงินเดือนและการดำเนินการทางวินัย](#) — กฎ ก.พ. ว่าด้วยการโอนเงินเดือนและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง